№ 66. Poniedziałek 22. Marca 1858. Rok wydania 48.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 21. marca. Dnia 20. b. m. wydana i rozesłana została z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie część XVI. oddziału I. z r. 1857 Dziennika rządowego dla okręgu administracyjnego c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Część ta zawiera:

Nr. 218. Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z dnia 31. października 1857, obowiązujące w Austryi wyższej i niższej, Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi i Lodomeryi, Krakowie, Styryi, Karyntyi, Krainie, Salcburgu, Bukowinie, Tyrolu z Forarlbergiem, w Istryi, Gorycyi i Gradysce, tudzież w mieście Tryeście wraz z okręgiem jego, względem zaprowadzenia instrukcyi do przeprowadzenia reluicyi indemnizacyjnej i regulacyi podług najwyższego patentu z dnia 5. lipca 1853 nr. 130 Dziennika praw państwa.

Nr. 219. Rozporządzenie ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 5. listopada 1857, obowiązujące w całym obrębie Cesarstwa, mocą którego w skutek najwyższego postanowienia z dnia 28. września 1857, ustanawiają się ostatecznie wakacye jesienne i ferye miedzy półroczem zimowem i letniem w c. k. uniwersytetach austryackich.

Nr. 220. Rozporządzenie ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 5. listopada 1857, względem uniwersytetów w Wiédniu, Pradze, Peszcie, Krakowie, Lwowie, Gracu i Insbruku, mocą którego na podstawie najwyższego postanowienia z dnia 28. września 1857, rozporządza się, ażeby kolegium w przedmiocie historyi austryackiej, ogłoszone rozporządzeniem z dnia 2. października 1855 nr. 172 Dziennika praw państwa, jako obowiązkowe dla zwyczajnych słuchaczów wydziału prawniczo- i polityczno-naukowego w ich trzeciem półroczu, mogło odtąd przez nich być zameldowane i słuchane już w pierwszem półroczu ich czterolecia.

Nr. 221. Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 14. listopada 1857, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, względem wykonania cesarskiego rozporządzenia z dnia 23. paźdz. 1857.

Sprawy krajowe.

Lwów, 18. marca. W tutejszej c. k. głównej kasie skradzione zostały z pod manipulacyi do odpisania zostawione następujące obligacye:

Nr. 7718	na	1000	złr.	Nr. 3579	na	500	złr.
„ 7188	„	100	„	„ 8021	„	100	„
„ 7459	„	100	„	„ 3484	„	50	„
„ 1010	„	5000	„	„ 4763	„	100	„
„ 223	„	1000	„				

włącznie z kuponami przypadającemi na 1. listopada 1857 roku.

Przy rozpoczętym toku śledztwa uprzedzona przedewszystkiem o tym wypadku została giełda wiédeńska, za pośrednictwem c. k. dyrekcyi policyi w Wiédniu.

(Mianowania. — Rozprzestrzenienie Wiédnia. — Fregata w porcie ś. Marka.)

Wiédeń, 18. marca. Jego c. k. apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 7. marca r. b. prezydenta krajowego na Bukowinie, Karola hrabiego *Rothkirch-Panten*, mianować najłaskawiej prezydentem komisyi krajowej do zniesienia ciężarów gruntowych, a oraz prezydentem komisyi krajowej do spłacenia i uregulowania serwitutów w księstwie Bukowiny.

— Minister spraw wewnętrznych mianował w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości adjunktów urzędu stolniczego, *Mikołaja Kostrakiewicza* i *Jana Czaczkowskiego* sędziami komitatowymi w Koszyckim okręgu administracyjnym.

— Uchwalone rozprzestrzenienie Wiédnia nie odnosi się do samych tylko baszt i murów miasta, ale zamierza oraz otworzyć linie zamiejskie, i ułatwić budowle za wałami, które potąd zamykają miasto w około. Jego c. k. apost. Mość rozkazać raczył ażeby cała linia wału od Spittelau do Erdberg przeszła z pod zarządu c. k. komendy wojskowej pod zarząd ministerstwa finansów; zniesiony zostaje zakaz dawny budowania się w odstępie ośmnastu sążni od wałów, a za wałami wolno będzie rozprzestrzeniać się o ile względy finansowe i policyjne zezwolić mogą. Nadal oznaczą to bliższe postanowienia; wolnym tylko zostać ma od zabudowania plac wiodący na Schmelz, gdzie się odbywaja popisy wojskowe, i miejsca około arsenału. Rewersa właścicieli, któremi się obowiązywali na przypadek potrzeby, demolować i znosić swe domy przy liniach wału, zostaną teraz właścicielom zwrócone.

— Jego cesarzewiczowska Mość najdostojniejszy Arcyksiążę jenerał-gubernator Ferdynand Max urządził temi dniami na kilku, ostatniemi czasy wygłębionych kanałach weneckich przejażdkę, małą eskadrą składającą się z dwóch fregat, jednej korwety, jednej bryganty i dwóch parostatków. Odkąd Wenecya, nie zachodziła jeszcze nigdy żadna fregata do portu ś. Marka.

Hiszpania.

(Telegram z 13. marca.)

Z Madrytu telegrafują pod dniem 13. marca, że na sobotniejszem posiedzeniu kongresu udzielono ministrowi pełnomocnictwo, wybierać i na dal podatki. Isturiz oświadczył na tem posiedzeniu, że teraźniejszy mexykański rząd przyrzekł Hiszpanii zadośćuczynienie.

Anglia.

(Posiedzenie w parlamencie d. 15. marca. — Dezercye w wojsku.

Londyn, 16. marca. Na wczorajszem posiedzeniu *Izby wyższej* oświadczył minister spraw zewnętrznych lord Malmesbury w odpowiedź na interpelacyę lorda Brougham, że nie będzie mógł przed świętami przedłożyć izbie dokumentów odnoszących się do handlu niewolnikami. Papiery te dadzą się uporządkować dopiero z końcem maja lub początkiem czerwca. Następnie przedłożył minister zawiązaną między rządem francuskim a angielskim korespondencyę, dodając, że na szczęście usunęły się już wszelkie nieporozumienia między obudwoma krajami. Lord Malmesbury poczytuje sobie za powinność wyrazić przy tej sposobności swe uznanie dla otwartości i uprzejmości, z jaką hrabia Walewski chciał zapobiedz znanej rezolucyi izby niższej, oświadczając swe ubolewanie nad tem, że nota jego wydała się ubliżeniem angielskiemu narodowi. Po załatwieniu kilku innych czysto domowych spraw odroczyło się zgromadzenie.

W *Izbie niższej* składało znowu przysięgę parlamentarną kilku wybranych nawrotnie członków nowego gabinetu. P. *Grogan* wniósł interpelacyę co do zbiegowisk ulicznych, jakie towarzyszyły wjazdowi lorda namiestnika iryjskiego do Dublina. Lord *Naas*, sekretarz rządu iryjskiego, wyraża swe ubolewanie, że przy tej sposobności przyszło do zajścia między policyą a uczniami kolegium Trinity, przyrzeka też wytoczyć surowe śledztwo w tej sprawie. Potem odczytano po raz trzeci bil indyjskiej pożyczki. *Kanclerz skarbu* przyrzeka przedłożyć zgromadzeniu wszystkie papiery odnoszące się do uwięzienia Anglików w Neapolu, wraz z znanem spra-

wozdaniem adwokatów korony. Lord *Palmerston* powstaje w obronie swego postępowania w sprawie zagrabionego okrętu „Cagliari“. Izba miała następnie ukonstytuować się w komitet finansów, naprzód jednak zabrał jeszcze głos p. *Osborne*, chcąc dowiedzić się, jakie dalsze sprawy zamierzają ministrowie wytoczyć w ciągu bieżącej sesyi. Mowy wyborcze członków nowego gabinetu stoją po większej części w wielkiem z sobą przeciwieństwie. Przedewszystkiem pragnąłby też wiedzieć, jakie postępowanie zachowa rząd wobec kwestyi publicznego oświecenia, podatków kościelnych, bilu przysięgi parlamentarnej i reformy parlamentarnej. Dotychczas to tylko wiadomo, że nowi ministrowie żądają trzech rzeczy: czasu pobłażania i pieniędzy. Nakoniec oddaje mowca wszelką słuszność wyborczej mowie lorda Stanleya, wątpi jednak aby nowy minister kolonii mógł przeprowadzić swe wyrażone zasady w gronie reszty swych kolegów. P. *d'Israeli* zabrał głos, aby mu odpowiedzieć, lecz odejście poczty przerwało w tem miejscu dalsze sprawozdanie z posiedzenia.

— Od zeszłego czwartku dezerterowało 380 żołnierzy z gwardyi, 80 z pułków liniowych a 10 z korpusu marynarskiego. Ministeryum wojny naznaczyło 1 funt szt. na schwytanie każdego dezertera.

— Przypadającego na ten rok zaćmienia słońca nie było widać w stolicy, bo około godziny 10 skryło się słońce poza ciemne chmury.

— Przedłożona parlamentowi korespondencya z Francyą składa się według *Gazety kolońskiej* z trzech większych a dwóch mniejszych depesz. Osnowę ostatniej noty hr. Walewskiego podała *Times* dość wiernie. W pierwszym z przedłożonych dokumentów donosi lord Cowley do lorda Clarendona, że hrabia Walewski ubolewa nad wrażeniem, jakie sprawiła jego pierwsza nota. Drugim dokumentem jest depesza lorda Malmesbury do lorda Cowley, w której oświadcza minister spraw zewnętrznych, że rząd angielski pragnie utrzymać przymierze z Francyą i załatwić obecne nieporozumienie. W trzecim dokumencie donosi lord Cowley lordowi Malmesbury, że według oświadczenia hr. Walewskiego nie żądał Cesarz żadnej zmiany konstytucyi angielskiej. Czwarty dokument jestto nota lorda Malmesbury, domagająca się piśmiennej odpowiedzi hrabi Walewskiego. Piąty i ostatni dokument zamyka odpowiedź hr. Walewskiego podaną co do głównej osnowy w przedwczorajszym numerze dziennika *Times*.

Francya.

(Ułaskawienie Rudia. — Posiedzenie ciała prawodawczego. — Nadgroda za okrycie autora pamfletu. — Książę Audy. — Misya duchowna do Chin. — Budowle wodne. — Sprawcy zamachu do Cayeny. — Czynności w zgromadzeniu prawodawczem. — Poseł do Petersburga. — Dochody niestałe. — Ostatnia chwila Orsiniego i Pierri. — Univers w Anglii.)

Paryż, 16. marca. Pierwsza izba cesarskiego trybunału pod prezydencyą pana Delangle potwierdziła wczoraj sądownie ułaskawienie Rudia na dożywotną robotę przymusową i kazała wciągnąć do aktów ułaskawiające pismo Cesarza. Rudio pod strażą 3 żandarmów, był obecny temu potwierdzeniu. Po tej formalności sądowej odwieziono go na powrót do La Roquette.

— Na posiedzeniu ciała prawodawczego z d. 12. b. m. przedłożył hrabia Segur sprawozdanie z projektu ustawy, który na rzecz długu greckiego domaga się kredytu w sumie 522.019 fr. 9 cent. Po przyjęciu pięciu innych wniosków w czysto domowych sprawach, uchwaliła izba bez wszelkich dyskusyi przyzwolić na osob-y kredyt w sumie 248.831 fr. 78 cent., a to na spłacenie cła na Zundzie.

— *Monitor* donosi, że angielski klub wojska morskiego i lądowego *(united service club)* dowiedziawszy się o nadesłaniu pewnym francuskim pułkownikom karykatury z ubliżającemi słowy i podpisem klubu, naznaczył 50 funt. sztr. nagrody temu, kto odkryje twórcę rysunku. *Monitor* widzi w tem dowód, z jakiem oburzeniem powziął klub wiadomość o tej bezecnej obeldze, wyrządzonej wojownikom sprzymierzonym.

— W powrocie z Paryża do Londynu odpłynął książę Audhy d. 12. b. m. na pokładzie angielskiego parowca z Kaletu do Dowru.

— Dnia 9. marca przybył do Marsylii biskup z Biblos i apostolski wikaryusz w Kochinchinie Msgr. Pellerin w towarzystwie księży Le Grand de la Liery i Raynaud. Wszyscy ci trzej kapłani zamierzali zaraz nazajutrz odpłynąć do Kantonu, aby rozpocząć trudne dzieło nawracania w cesarstwie Anam.

— Pomiędzy projektami ustaw, zapowiedzianemi w tegorocznej sesyi ciała prawodawczego, znajduje się także wniosek co do budowli wodnych. Dla wielkich szkód, jakie w r. 1856 ucierpiały doliny Loary, Rodanu i Garony, przyzwolono 20 mil. fr. na budowle wodne, które z dodatkiem 6 milion. mogły być zupełnie ukończone. Wszakże Cesarz uznając wielką potrzebę dalszych podobnych budowli wodnych, nie myślał poprzestać na pierwotnym zamiarze. Przedłożone Cesarzowi plany nowych budowli wodnych mają według zamieszczonego w dzienniku *Nord* sprawozdania ministra robót publicznych, ubezpieczyć brzegi Loary, Rodanu, Garony i Sekwany. Ogólne koszta budowli wynosić będą 32 milionów, z których 8 przypadnie na dolinę Loary, 20 na dolinę Rodanu, 3 na dolinę Garony a jeden na dolinę Sekwany. Ponieważ przyzwoleniem pierwszych 26 milionów zapobiegło już państwo naglejszym potrzebom, przeto będą musieli do nowych kosztów przyczyniać gminy miast i wsi w miarę korzyści, jakie zapewniają im zaprojektowane budowle.

— Rudio i Gomez odejdą w tym miesiącu na pokładzie korwety „Adour“ do Cayeny, gdzie jak słychać dozwolono udać się także żonie i dzieciom Rudia.

— Zgromadzeniu prawodawczemu przedłożony będzie wkrótce projekt ustawy przeciw nieprawemu przywłaszczaniu tytułów szlacheckich. W radzie stanu ma wytoczyć się wniosek względem assekuracyi towarów *(warrants)*. Kodex marynarki ma w wydziale napotykać niejakie trudności, zdaje się też, że dopiero w drugiej sesyi przyjdzie pod obrady izby.

— Nowo mianowany poseł francuski przy dworze petersburgskim, książę de Montebello ma temi dniami odjechać na miejsce swego przeznaczenia.

— Wzrost dochodów niestałych mimo przesilenia handlowego wpłynął pomyślnie na świat finansowy i wróży o wiele żywszy ruch dalszemu obrotowi finansowemu.

— *Gazette de Tribuneaux* podaje następujące jeszcze nieznane szczegóły odnoszące się do tracenia spiskowych. Że Pierri i Orsini zachowali i w ciągu więzienia w La Roquette to samo usposobienie co w toku rozpraw sądowych potwierdza zupełnie *Gazeta trybunalna*, Orsini pozostał do końca zimnym i spokojnym, oświadczając po kilkakrotnie, że nie zarzuca nic francuskiej sprawiedliwości, owszem uznaje, że dopełniła ściśle swej powinności. Odwiedziny jałmużnika, księdza Hugon, przyjmował z uszanowaniem, jadał tylko raz na dzień i wyraził tylko jedną prośbę, tj. aby mu podawano więcej wina. Pierri przeciwnie był w ciągłem wzburzeniu, rozprawiał i gestykulował bezustannie, dysputował we wszystkiem i wszczynał spory z samym nawet jałmużnikiem. Kiedy o 6 godzinie zrana dyrektor więzienia i ksiądz Hugon weszli do celi Orsiniego z doniesieniem, że nadeszła chwila tracenia, oświadczył, że czuje się gotowym. Pierri zaś wpadł w konwulsyjne wzruszenie, a chcąc z widocznem wysileniem zachować spokojność, zażądał swego śniadania, dodając, aby mu kawę podano z rumem. Oddany w ręce kata nie wypadł Orsini z swej spokojności i raz tylko zawołał po włosku na Pierrego, aby zamilkł, lecz Pierri stawał się co raz więcej wzruszonym i starał się udawać spokojność i odwagę. Wychodząc na podwórze więzienia, próbował Pierri ukryć tym sposobem swe wzruszenie, że drżącym głosem zanucił pieśń żyrondystów. — Mruczał też piosnkę tę jeszcze pod gilotyną, podczas kiedy Orsini zachowywał się ciągle w milczeniu spokojnie, a oddając się w ręce kata zawołał tylko: Niech żyją Włochy! niech żyje Francya!

— Dziennik *Univers* zawiera godny uwagi artykuł o wzajemnych stosunkach Francyi i Anglii, odwołując się do znanej broszury, która tego samego dotyka przedmiotu. Przypomina najprzód list Cesarza Francuzów do Cesarza Mikołaja przed rozpoczęciem wojny wschodniej. Podobnie jak wówczas odwoływał się Cesarz Napoleon do słuszności i ludzkości Cesarza rosyjskiego, którego wola mogła jeszcze zażegnać walkę, tak i teraz odzywa się do zdrowego rozsądku angielskiego narodu, który zaślepiony współzawodnictwem przecocza swe siły i daje się unosić widokom, do których nie zechciałby się przyznać żaden naród chrześciański.

Belgia.

(Rewizya kodexu karnego. — Okólnik ministra sprawiedliwości.)

Bruxela, 14. marca. *Monitor* ogłosił dzisiaj ustawę względem rewizyi 2. księgi kodexu karnego co do zbrodni i przestępstw zagrażających internacyonalnym stosunkom. Równocześnie zawiera zawiera urzędowy dziennik okólnik ministra sprawiedliwości do jeneral-prokuratorów królewskich sądów apelacyjnych i do prokuratur przy sądach pierwszej instancyi. — Odnośnie do ustawy ogłoszonej w Monitorze, rozporządza minister sprawiedliwości tym okólnikiem: „ministeryalni urzędnicy mają powstrzymać się od prześladowania za polityczne przestępstwa, póki nie doniosą o tem rządowi;“ ministrowi sprawiedliwości mają być zatem podani „wszyscy ci, których denuncyonowano“ a władze państwa, nim przedsięwezmą śledztwo albo prześladowania, mają poprzód oczekiwać ministeryalnego rozporządzenia.

Szwajcarya.

(Surowe postępowanie przeciw wychodźcom. — Wychodzcy polityczni wydaleni.)

Berna, 9. marca. Uwydatniają się coraz środki postępowania względem włoskich i francuskich emigrantów w Genewie. Rządowy radca Dubs złożył przed kilku dniami radzie federacyjnej osobiście sprawozdanie względem rozporządzeń komisarzy szwajcarskich. Powodem było towarzystwo *Société de secours mutuels* Włochów w Genewie, gdyż okazuje się, że pod godłem powszechnego pożytku rozwijają także dążności polityczne. Nakazano więc genewskiej radzie stanu żądać zniesienia tego dwuznacznego towarzystwa z tym warunkiem, ażeby nienależących do Kantonu członków albo wprost wydaliła, albo dla internowania ich odstawiła do Berny. Podobne rozporządzenia wydano względem wychodzców francuskich, jednakże dotknięto niemi tylko tych, którzy korzystając z przytułku, dopuszcali się zabiegów politycznych przeciw państwu ościennemu. Rada federacyjna zajmuje się teraz już wyznaczeniem dla wydalonych z Genewy wychodzców przyszłego miejsca pobytu, już uregulowaniem dalszego ich transportu.

— W kwestyi emigrantów przedłożył federacyjny komisarz, pan Dubs sprawozdanie, którego ogólną treść telegrafem już doniesiono. Pan Dubs redukuje w swem sprawozdaniu liczbę znajdujących się tam emigrantów na minimum i mówi, że tamtejszy rząd nie pozwala żadnych politycznych zabiegów. Co się w szczególności tyczy wychodzców francuskich, między którymi zresztą nie ma żadnych znakomitości, rząd Genewy przesłał dwie listy ich do dyspozycyi komisarzom, a ci wydali z swojej strony rozporządzenie,

odstawić kilka z nich do Berny, ażeby tam zostali internowani, lub według dalszego rozporządzenia rady federacyjnej z kraju wydaleni. Dwóch z nich odjechało 10. b. m. do Anglii.

Szwecya.

(Uchwała prawa naturalizacyi. — Zamknięcie sejmu zapowiedziane.)

Sztokholm, 1. marca. Na przedwczorajszem zgromadzeniu ogólnem otrzymała między innemi także i uchwała sejmu względem naturalizacyi cudzoziemców, królewskie potwierdzenie. Tem samem zmienia się postanowienie zawarte w §. 28 zasadniczej ustawy, że na cywilnych urzędników państwa i sędziów muszą być wybierani mężowie „czysto ewangielickiego wyznania", a mianowicie następującym dodatkiem.

„Na urzęda naukowe i inne przy zakładach przemysłowych i sztuk pięknych, równie jak na lekarzy, posiada król prawo mianować wyznawców innej, niekoniecznie czysto ewangielicznej wiary."

Przed 14 dniami było stanowczo postanowione zamknąć sejm dnia 6. b. m. Gdy jednak wydział i stany przewidywali przy końcu lutego, że do tego dnia nie będą w stanie pokończyć swych prac, zatem dnia 1go b. m. postanowiono na konferencyi prezydentów wszystkich stanów zaproponować jeszcze krótką zwłokę zamknięcia sejmu. Według telegraficznej depeszy dziennika *Gothenburger Zeitung* z Sztokholmu z dnia 2go b. m. zawiadomił rejent następca tronu w tym dniu stany państwa, że „rozwiązanie" sejmu nastąpi dnia 10go b. m. Jak wiadomo, ogłaszają zagajenie i zamknięcie sejmu, zwykle heroldowie trąbieniem na publicznych miejscach Sztokholmu.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Ułaskawienia. — Mianowania.)

Warszawa, 16go marca. *Gazeta warszawska* donosi: Najjaśniejszy Pan, w skutku przedstawienia JO. księcia Namiestnika Królestwa, najmiłościwiej dozwolić raczył wychodźcom polskim: Leonowi Dobrzeleskiemu, Maxymilianowi Szulczewskiemu, Ignacemu Neyburg, Kazimierzowi Zdanowiczowi, księdzu Franciszkowi Rogozińskiemu, Ignacemu Krzeczkowskiemu i Edwardowi Wilkoszewskiemu, z których pierwszy przebywa w Mołdawii, drugi w Anglii, trzeci, czwarty i piąty we Francyi, zaś dwaj ostatni w Ameryce, powrócić do Królestwa Polskiego na zasadach najwyższego ukazu z dnia 15. (27) maja 1856 roku.

— W ukazach najwyższych, na dniu 8. lutego, za własnoręcznym Jego cesarskiej Mości podpisem, do senatu rządzącego wydanych, wyrażono: „Naszemu posłowi nadzwyczajnemu i ministrowi pełnomocnemu przy dworach najjaś. króla pruskiego, oraz wielko-książęcych meklemburg-szweryńskim i meklenburg-strelickim, rzeczywistemu radcy tajnemu baronowi Brunnow, rozkazujemy najmiłościwiej być naszym posłem nadzwyczajnym i ministrem pełnomocnym przy dworze wielko-brytańskim, w miejsce odwołanego z tego stanowiska radcy tajnego hrabiego Chreptowicza, który ma zostawać w ministerstwie spraw zagranicznych."

„Naszemu posłowi nadzwyczajnemu i ministrowi pełnomocnemu przy dworze najjaś. Cesarza austryackiego, radcy tajnemu baronowi Budberg, rozkazujemy najmiłościwiej być naszem posłem nadzwyczajnym i ministrem pełnomocnym przy dworach najjaś. króla pruskiego, oraz wielko-książęcych, meklenburg-szweryńskim i meklenburg-strelickim."

„Gubernatora cywilnego riazańskiego, w godności szambelana dworu naszego, rzeczywistego radcę stanu Nowosielicowa, uwalniamy najmiłościwiej od dotychczasowych obowiązków, z zaliczeniem do ministerstwa spraw wewnętrznych i z pozostawieniem przy godności szambelana."

„Zarządzającemu interesami rady zakładów wojskowo-naukowych, w godności szambelana dworu naszego, rzeczywistemu radcy stanu Klingenberg, rozkazujemy najmiłościwiej pełnić obowiązki gubernatora cywilnego riazańskiego."

„Wice-gubernatorowi wołyńskiemu, w godności szambelana dworu naszego, radcy stanu hrabiemu Keller, rozkazujemy najmiłościwiej pełnić obowiązki gubernatora cywilnego mińskiego."

Turcya.

(Uroczystości u dworu. — Utarczki z Czernogórcami.)

Konstantynopol, 6. marca. Jenerał Wildenbruch, poseł Jego Mości Króla pruskiego, wręczył imieniem swego Monarchy dnia 1. marca w pałacu sułtańskim, Sułtanowi brylantowe insygnia orderu czarnego orła. W swej mowie podniósł jenerał osobliwie godło orderu „A chacun son droit", przyczem nadmienił, że nikt nie jest godniejszym tego orderu nad Monarchę, który głośno i śmiało ogłosił postanowienie, przyznać swym poddanym bez różnicy stanu narodowość i religię, równość w obec prawa. Dnia 2. b. m. przyjmował Sułtan w swym pałacu bawiącego tu od kilku dni bawarskiego księcia Adalberta, i udzielił mu order medżidżie pierwszej klasy. Utrzymują powszechnie, że dotąd nie przyjmował Sułtan nigdy jeszcze żadnego księcia w tak zaszczytny sposób, jak księcia Adalberta.

Raguza, 4. marca. Turcy w sile 3000 ludzi piechoty, 4 działa i 300 jazdy uderzyli na powstańców, stojących za Zupazą na wzgórzach pod dowództwem Wukalowicza i czernogórskich senatorów Iwo Bako i Szczepana Perków, aby ich zwabić z silnej pozycyi na równiny. Ci jednak przewidując zamiar, nie unieśli się za ściganiem spiesznie uchodzących tureckich wojsk, tylko według zwykłego w kraju sposobu wojowania strzelali cały dzień na wielką odległość dosyć bezskutecznie. Następującego jednak dnia więcej ośmieleni spuścili się w dolinę na odległość strzału, i rozpoczęli gwałtowny ogień na Turków. Turcy odpowiedziawszy z dział i strzałami karabinowemi usiłowali na próżno wyprzeć nieprzyjaciela z swego stanowiska oddziałem Baszi-Bozuków; nieprzyjaciel jeszcze więcej tem ośmielony uderzył na Turków i zmusił ich do odwrotu aż do wejścia w dolinę Zupaz. Walka trwała aż do wieczora, a Turcy mieli utracić przeszło 300 ludzi w zabitych i rannych. Powstańcy podają swe straty na 30 w zabitych i 70 w rannych. Turcy spaliwszy nieuszkodzone jeszcze domy u wnijścia w dolinę opuścili w nocy swoją pozycyę i cofnęli się do Trebinii. Zubcowianie zeszli do Suttoriny, i mszcząc się spalili turecki budynek celny; poborcy cła i jego kawasom powiodło się umknąć do Castelnuovo. Klasztor Duzi obsadzili Turcy. Kościoł tego klasztoru został wyjątkowo zaoszczędzony, podczas gdy na innych w ciągu wyprawy obsadzanych miejscach, pustoszyli strasznie kościoły i kaplice. Zubcowianie i Czarnogórcy wysławiają z radością to zwycięztwo. Zubcowianie jednak obawiają się, by ich zwiazkowi, nasyceni sławą, nie myśleli o powrocie do domu, gdyż wychodzą już prawie wszystkie zapasy, a miasto bogatego łupu jak pierwszą razą zanosi się tylko na krwawą walkę. Książę Daniło ma być w wielkiej obawie, i u dworu w Cetynii robią potajemnie przygotowania, aby w razie potrzeby ratować się można ucieczką. Książę zapewniał wprawdzie, że w zawikłaniach w Hercegowinie najmniejszego nie ma udziału, a jednak właśnie te nahie, które, jak wiadomo, najposłuszniejsze i najwierniejsze są księciu, dostawiły swój kontyngens dwóm czarnogórskim senatorom, którzy połączyli się z powstańcami, zaś nahia Berda zwykle przeciwna woli księcia, nie ma w tem żadnego udziału, albo bardzo tylko mały. Dotąd nie słychać jeszcze nic o przybyciu oczekiwanych wojsk z Konstantynopola do Hercegowiny.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 18. marca. Paropływy „Australia" z pocztą zamorską i „Vulcan" pocztą lewantyńską przybyły wczoraj do Korfu i miały po południu udać się w dalszą podróż do Tryestu.

Wenecya, 18. marca. Przedwczoraj doręczył podesta Marcello Jego Cesarzew. Mości Arcyksięciu jenerał-gubernatorowi na publicznej audyencyi trzy adresy dziękczynne.

Z **Medyolanu** donoszą z 16. b. m.: Sekretarza towarzystwa włoskich kolei żelaznych pana Mora i małżonkę pewnego bankiera znaleziono wczoraj zabitych z wystrzału w biórze tego sekretarza w Weronie. Dziś przed południem na schodach arcybiskupiego pałacu przebici zostali sztyletem dyrektor tutejszego zakładu weterynarnego Arwedi, i jego córka; morderstwa tego dopuścił się własny zięć jego.

Medyolan, 18. marca. Rzeźbiarz Corti z Nowary, który przebił sztyletem swego teścia pana Arvedi i swoją żonę, został oddany w ręce sprawiedliwości.

Paryż, 18. marca. Dzisiejszy *Monitor* oświadcza, że szczegóły podane w artykule dziennika *Times* z 15. b. m. są fałszywe. Policya francuska nieużywała nigdy jeszcze mniej środków inkwizytorskich, jak właśnie teraz. Cesarz wychodzi zawsze sam, i wiadomo powszechnie, że nie zmienił w niczem swoich zwyczajów.

Inny artykuł *Monitora* oświadcza, że Francya żądając oddalenia niebezpiecznych wychodźców od swoich granic, robi tylko użytek z prawa wzajemności internacyonalnej, gdyż Hiszpania żądała internowania Karlistów, a Szwajcarya rojalistów neuenburskich.

Turyn, 16. marca. Wczorajsza *Opinione* uważa wszelkie wiadomości o metyngach włoskich w Londynie za mistyfikacyę.

Turyn, 17go marca. Dziennik *Ragione* podał wiadomość o straceniu Orsiniego i Pierrego w czarnych obwódkach, a pod tem apoteozę w wierszach. Dnia 13. b. m. przetrząsała policya wszystkie drukarnie w Genuy, szukając sonetu na cześć królobójstwa, przylepianego po rogach ulic.

Florencya, 16. marca. Dekret Wielkiego księcia dozwala towarzystwu kolei żelaznej z Lukki do Pistoi zaciągnąć nową pożyczkę w sumie $3^1/_2$ milionów lirów. Gwarancya najniższego dochodu została podwyższona z 336.000 na 400.000 lirów. Otworzenie tunelu w Serravalle ma nastąpić we wrześniu.

Rzym, 12. marca. Przywilej banku rzymskiego został przedłużony na 10 lat; dywidenda wynosiła w zeszłym roku $9^1/_2\%$.

Rzym, 14. marca. Senator Rzymu książę Orsini podał się do dymisyi. Przeznaczonemu na kardynała dziekanowi Roty de Silvestri dozwolone zostało dalsze pobieranie pensyi, wypłacanej ze strony Austryi. — Królowa hiszpańska zażądała godności kardynalskiej dla arcybiskupów w Sewili i w Toledo.

Konstantynopol, 13. marca. (Najnowsza poczta lewantyńska przywieziona paropływem „Vulkan" do Tryestu). Posłowie Hiszpanii i Francyi doręczyli Sułtanowi własnoręczne pisma swoich monarchów. Książę Adalbert odjechał 6. b. m. po uczcie u Sułtana do Nauplii; Sułtan kazał sporządzić dla niego przepyszną szablę. Etem Basza i Kabuli Effendi odpłynęli 9go do Warny. Odjazd Kemala Effendego został odroczony do 15go. Przeznaczona do Albanii eskadra ma 3000 ludzi na pokładzie. Pierwsza proklamacya Porty ma żądać przywrócenia *status quo*, przyrzeka regulacyę stosunków podatkowych, i oświadcza, że nateraz ma być zaniechane wcielanie rajów do armii. Sadyk Basza organizuje trzeci pułk polskich Koza-

ków. Rząd przygotowuje projekt ustawy względem pojedynków, ważny dla poddanych wszystkich narodów na ziemi tureckiej. Pierwszy koniuszy został usunięty dla przeniewierstwa. Towarzystwo żeglugi parowej na rzece Maricy zamówiło dwa parostatki w Londynie. Tak tu jak w głębi Małej Azyi nastało słotne powietrze. Morderca amerykańskiej familii w Jaffie został już stracony.

Ateny, 13. marca. Ich Mość Królestwo powrócili dziś do Nauplii, odprowadziwszy księcia Adalberta aż do Koryntu. Senat przyjął ustawę konzularną bez opozycyi. Podług budżetu przedłożonego izbom wynoszą dochody 19 milionów drachm.

Alexandrya, 13. marca. Lautner Bej został mianowany przybocznym lekarzem wicekróla. Dla dokonanego w Paryżu zamachu użył jeneralny konzul francuski środków policyjnych względem Włochów, zostających pod opieką Francyi. Austryacki oficer Bolesławski powrócił z swej podróży, przedsiębranej do Sudanu, z obfitemi zbiorami do Kairu. Towarzystwo żeglugi parowej Medżidie zamierza przyjmować do służby austryackich oficerów maryuarki. Amerykański konzul powrócił z Jaffy. Jeden z batalionów angielskich nie chciał wsiadać w Suezu na paropływ „Pottinger“, opanował parostatek towarzystwa australskiego i odpłynął do Kalkuty.

Bombaj, 24. lutego. (Najnowsza poczta zamorska przywieziona parопływem „Australia“ do Tryestu). Naczelnik z Shorapore został pojmany w ucieczce w Hyderabadzie. Jeneralny gubernator odjechał już z centralnych i północno-zachodnich prowincyi, i pozostaje tymczasowo w Allahabadzie. W angielsko-indyjskich instytutach pocztowych panuje wielkie zamieszanie; poczta z Kalkuty nie nadeszła, ponieważ parowpływowi „Ava“ wydarzył się przypadek w drodze do Suezu. Podróżnych i część ładunku uratowano.

Hongkong, 29. stycznia. Blokada Kantonu zostanie zniesiona 10. lutego. W Kantonie uorganizowano silną policyę wojskową; znaleziono znaczne zapasy broni; wszystkie fortyfikacye zewnątrz miasta zostały wysadzone w powietrze. Yeh znajduje się jeszcze w niewoli na pokładzie okrętu „Inflexible“.

Kurs lwowski.

Dnia 20. marca.

		gotówka		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	42	4	45
Dukat cesarski	„ „	4	46	4	49
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	15	8	19
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	35	1	36
Talar pruski	„ „	1	32	1	33
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	10	1	11
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	79	30	80	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	79	—	79	36
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	83	45	84	30

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 19. marca o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% 84$^{7}/_{16}$—84$^{1}/_{2}$. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 97—97$^{1}/_{2}$. Lomb. wen. pożyczki z 5% 98 — 98$^{1}/_{4}$. Obligacye długu państwa 5% 81$^{3}/_{8}$—81$^{1}/_{2}$. det. 4$^{1}/_{2}$% 71$^{1}/_{4}$—71$^{1}/_{2}$, det. 4% 64$^{1}/_{4}$—64$^{1}/_{2}$, — detto 3% 50—50$^{1}/_{4}$. detto 2$^{1}/_{2}$% 40$^{3}/_{4}$ — 41, detto 1% 16$^{1}/_{8}$ — 16$^{1}/_{4}$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 97. — — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 97 — — —. Detto Peszt. 4% 96 — —. Detto Medyol. 4% 95 — —. — Obligacye indemn. niższ. austr. 5% 88$^{1}/_{2}$—88$^{3}/_{4}$, detto węgier. 79$^{1}/_{2}$—79$^{3}/_{4}$, detto galic. i siedmiogr. 78$^{3}/_{4}$—79$^{1}/_{4}$. detto innych krajów koron. 84$^{1}/_{2}$ — 85. Oblig. bank. 2$^{1}/_{2}$% 63$^{1}/_{2}$—64. — Pożyczka loter. z r. 1834 318 — 320. Detto z roku 1839 129—129$^{1}/_{2}$ — Detto z r. 1854 107$^{1}/_{2}$—107$^{3}/_{4}$. Renty Como 15$^{3}/_{4}$—16.

Galic. list. zastawne 4% 77—78. Półn. Oblig. Prior. 5% 86$^{1}/_{2}$—86$^{3}/_{4}$.— Glognickie 5% 80 81. Obligacye Dun. żegl. par. 5% 86—86$^{3}/_{4}$. — Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 88 — 89. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 111 — 112. Akcyi bank. narodowego 980 — 981. Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 257 — 257$^{1}/_{4}$. Akcye niż. austr. tow. eskomp. 117$^{1}/_{4}$—117$^{1}/_{2}$. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. — — —. — Detto półn. kolei 188$^{1}/_{4}$ — 188$^{1}/_{2}$. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 301 — 201$^{1}/_{4}$. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłatą 30% 101 — 101$^{1}/_{8}$. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. 93 — 93$^{1}/_{4}$. Detto cisańskiej kolei żel. 100 — 100$^{1}/_{8}$. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 251$^{1}/_{2}$ — 252. Detto Cesarza Franc Józ. wschod. kol. żel. 191$^{1}/_{2}$ — 192. Detto losy tryest. 106$^{3}/_{4}$—107. Detto tow. żegl. parowej 557—559. Detto 13. wydania 101 — 101$^{1}/_{4}$. Detto Lloyda 395 — 397. Peszt. mostu łańcuch. 59 — 60. Akcye młyna parowego wiéd. 65 — 66. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 19 — 20. Detto 2. wydania 29 — 30. Esterhazego losy 40 złr. 80 — 80$^{1}/_{2}$. Windischgrätza losy 25$^{1}/_{2}$—25$^{3}/_{4}$. — Waldsteina losy 27—27$^{1}/_{4}$. Keglevicha losy 16$^{1}/_{4}$—16$^{1}/_{2}$. Ks. Salma losy 42—42$^{1}/_{4}$. — St. Genois 37$^{3}/_{4}$—38. Palffego losy 37$^{3}/_{4}$ — 38. Clarego 39$^{1}/_{4}$—39$^{1}/_{2}$.

Amsterdam 2 m. 87$^{3}/_{4}$ l. Augsburg Uso 105$^{7}/_{8}$. Bukareszt 31 T. 266. — Konstantynopol 31 T. —. — Frankfurt 3 m. 105$^{5}/_{8}$ l. —. Hamburg 2 m. 77$^{7}/_{8}$. — Liwurna 2 m. 105. — Londyn 3 m. 10 — 18. Medyolan 2 m. 104$^{7}/_{8}$. — Paryż 2 m. 123$^{1}/_{2}$. Cesarskich ważnych dukatów agio 7$^{1}/_{2}$. — — Napoleons'dor 8 13 — 14. — Angielskie Sover. 10 18 — — —. Imperyał Ros 8 25 — —. Srebro —.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 20. marca.

Oblig. długu państwa 5% 81$^{7}/_{16}$; — losowane obligacye 5% —; obligacy. długu państwa 4$^{1}/_{2}$% —; 4% —; — 3% —; 2$^{1}/_{2}$% —; pożyczka loteri z r. 1834 —; z r. 1839 —; z r. 1854 107$^{3}/_{4}$; poż. nar. z r. 1854 84$^{1}/_{2}$. Oblig. banku —. Akcye bankowe 980. — Akcye zakładu kredytowego 257. — Akcye kolei półn. po 1000 złr. — Austr.-franc. akcye kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wpłatą —; kolej żelazna lomb.-wenecka —. Akcye kolei nadciskiej —. Kolej cesarzowy Elżbiety 202$^{1}/_{4}$. Kolej połud. półn. komunikacyjna 185$^{1}/_{2}$. Akcye żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 552. Akcye żegl. parowej Lloyda po 500 złr. — —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego po 500 złr 591$^{1}/_{4}$. Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. 85; detto galicyj. 78$^{3}/_{4}$. detto węgierskie 79$^{5}/_{8}$. Amsterdam —. Augsburg 105$^{7}/_{8}$ l. Bukareszt —. — Konstantynopol —. Frankfurt 105$^{1}/_{4}$. Hamburg 77$^{7}/_{8}$ l. Lipsk —. Liwurna 105. Londyn 10 — 17$^{1}/_{2}$. Medyolan 105. Marsylia 123. Paryż 123$^{3}/_{8}$. Agio duk. ces. 7$^{1}/_{2}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20. marca.

Hotel europejski: P. Pięczykowski Meliton, z Wybranówki.
Hotel Langa: P. Lorenz Henryk, c. k. podporucznik, z Przemyśla.
Do Milikowskiego: Strzelecki Bron., z Zarwanicy.
Do Machalskiego: P, Rulich Józef, c. k. kapitan, z Koszyc.
Do pomieszkania prywatnego: Hr. Dzieduszycki Włodz., z Zarudzia.

Dnia 21. marca.

Hotel europejski: PP. Obertyński Władysł., z Wiédnia. — Grubiński Henryk, z Trzciany.
Hotel Langa: PP. Baron Schloissing Teodor, c. k. pułkownik i Br. Seenus de Freudenberg, c. k rotmistrz, z Gródka.
Do Krynickiego: P. Müller Karol, c. k. kapitan z Przemyśla.
Do Leszczyńskiego: P. Błażowski Wiktor, z Tarnopola.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 20. marca.

PP. Chrzanowski Piotr, do Warszawy. Kalicki Józef, do Tomaszowa. — Kirchmajer Jan Kanty, do Hrehorowa. — Praun Fryd., c. k. podporucznik, do Dębicy. — Hr. Stadnicki Sew., do Mrówli. — Wysocki Flor., do Hrehorowa. — Zaremba Bol., do Oskrzeszyniec.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 19. marca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	324.91	+ 0.8°	86 5	zachodni	mier.	śnieg
2. god. popoł.	322.65	+ 4 3°	84 3	„	„	pochmurno
10. god. wiecz.	321.00	+ 2.1°	92.0	„	„	„

Wysokość śniegu 2‴.

TEATR.

Dziś dramat niemiecki: **„Griseldis“.**

Jutro na dochód śpiewaka opery Imp. Karola *Moser*, **„Wielkie Potpourri“** z różnych oper w 4 oddziałach.

We środę na scenie polskiej trzy komedye: **„Pułkownik z roku 1769“** w jednym akcie z francuskiego; **„Podstęp pana kapitana“** w 1 akcie z francuskiego, i **„Stacya pocztowa w Hulczy“** w 1 akcie Józefa Korzeniowskiego.

KRONIKA.

Donoszą z Sambora: W Jabłonce niżnej wiosce w górach karpackich znaleziono d. 9. b. m. marca trzech ludzi na polu zmarzłych. Jak się ze śledztwa pokazało, są to gospodarze z Jabłonki, Prokop Kałapiszak, Matrona Budz i Hryć Budz; napadła ich wracając z jarmarku w Turce d 8. b. m. zamieć śnieżna z burzą gwałtowną, że musiała ich z sił obrać i bez wątpienia w obłąd wprawić, gdyż ciała ich znaleziono o 1000 tylko kroków od pomieszkania.

— W Taganrogu w Rosyi wiedziano dnia 30. stycznia o pół do szóstej rano pyszną „fata morganę“. Przy 16tu stopniach mrozu było niebo czyste, a księżyc w pełni, świecił zupełnie odmiennem białem światłem. Na prawo od księżyca począł tworzyć się wielki ciemnoczerwony krzyż łśkniący się po krańcach niebieskawem światłem. Na przeciwko, to jest po lewej stronie księżyca ukazał się słup tego samego koloru. Nad księżycem znajdowało się promieniste koło, cośkolwiek mniejsze od księżyca. To zjawisko trwało niespełna 10 minut.

— Winę pożaru w Adryanopolu, który zniszczył archiwa całej prowincyi, przypisują wręcz Bejom, którzy chcieli pozbyć się nowego jeneral-gubernatora Mohameda Baszy, gdyż zamierzał położyć tamę ich bezprawiom. Wszystko było tak urządzone, aby pożar srożył się bez ratunku, a publiczna opinia wymienia nazwiska kilku głównych winowajców. Pożar wybuchł na kilku miejscach rozległego budynku równocześnie, a studnie były pozatykane.

— Od jak dawna szczycą się Chiny z oświaty, wywodzi pan Quatrefage w artykule dziennika „Tribune scientifique et litteraire“ i mówi: Chinczycy znali Zodyak już na 2250 lat przed Chrystusem; 2278 lat przed Chrystusem budowali już groble i kanały, na 1146 używali już magnesowej igły i budowali obserwatorya, używali prochu, mieli działa, mosty, wodociągi i znany chiński mur. Na zachodzie wydoskonalono i przewyższono te wynalazki i budowy w wysokim stopniu, tylko porcelanowe naczynia są zawsze jeszcze doskonalsze i nieprześcignione, pomimo że w Chinach wyrabiano je już najmniej na 185 lat przed Chrystusem.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*